

FÜLÖP-SZIGETEK

Hétezer-hatszáznegyvenegy sziget, türkizkék a tenger, a táj pedig nemcsak képeslapközhely, hanem a valóság. A Fülöp-szigetek maga az egzotikum, és talán a zabolátlan természet egyik utolsó bástyája. Állandó utazási tanácsadónk, Jurák Zsolt kalauzol el minket ennek a különleges országnak egy-egy szegletébe, ugyanis a szigetállam adottságainál fogva az egészét bebarangolni egy turistának szinte lehetetlen, még akkor is, ha valaki nem először fordul meg itt.

Írta: BARNA ANDRÁS *képek:* JURÁK ZSOLT

Valljuk be, a Fülöp-szigeteknek nem túl jó a reputációja. Tegyük hozzá: nem ok nélkül, hiszen a rengeteg szigetből álló ország egyes részein még ma is előfordulnak villongások. Bár az országra vetülő árnyék tényét nem lehet elvitatni, a turisztikai szakma szerint is itt található a világ legszebb szigetei, a lakosait, a filippínókat, pedig a világ legkedvesebb és legoptimistább népeként ismerik.

A szigetállamban – melynek neve Fülöp spanyol király emlékét őrzi – a gyarmati örökség ma is lépten-nyomon tetten érhető az elegáns, spanyol stílusú katedrálisokban, a mediterrán hangulatú tereken, és abban a mélyen megélt katolicizmusban, amely egyedülállóvá teszi az országot a térségben. A történelem itt sem volt kíméletes. A több mint 300 éves spanyol uralmat a 20. század elején egy fél évszázados amerikai jelenlét váltotta fel, ami radikálisan átfor-

málta a szigetvilág arculatát. A Fülöp-szigetek igazi ereje valószínűleg a kettősségben rejlik. Míg a főváros, Manila, egy modern metropolisz és egy történelmi időkapzsula kaotikus keveréke, addig a távolabbi szigetekeken úgy tűnik, mintha megállt volna az idő. Kis túlzással azt is mondhatjuk, hogy a fülöp-szigeteki történelem nem a könyvtárakban él tovább, hanem a rozsdás Jeepney-k (ikonikus helyi buszok) dudálásában, a rizsteraszok évezredes lépcsőiben és a helyiek elképesztő vendégszeretetében.

Barna András: Akik olvassák a beszámolóidat, azok már tudják, hogy szinte soha nem csak egyszer mész el egy országba. Feltételezem, hogy a Fülöp-szigeteken sem most jártál először.

Jurák Zsolt: Ez pontosan így van. Kétszer voltam egy rövidebb kiránduláson, később pe-

dig egy hosszabb úton. Ez utóbbi nagyjából tíz éve volt. Sokáig váratott magára a visszatérés.

– Azért tartottál nagyobb szünetet, mert ez is olyan térség, amit célszerű más desztinációval összekötni?

– Sok országra érdemes kapcsolt desztinációként tekinteni, azonban ez a Fülöp-szigetekre nem igaz. Ugyanis egy annyira kieső térség, amit nem nagyon lehet, de leginkább nem érdemes más úti célokkal összekötni. Ugyanakkor én minden utam alkalmával rendhagyó módon érkeztem: hajóval, nem pedig repülővel. Ez most így történt, Hongkongból hajóztunk át ide. Ahogy említettem, korábban is hajós utak betétkirándulásaként jártam itt, de azok nagyon rövidek voltak, egy kivételével, amikor két hetet töltöttem el az országban. Már akkor is jó élményekkel tértem haza, ezért is akartam még egyszer visszamenni.

A szigetállamban a gyarmati örökség ma is tetten érhető az elegáns, spanyol stílusú katedrálisokban és mediterrán hangulatú terekben

– Ha valaki ránéz az ország térképére, akkor azért elgondolkozik, hogy miként lehet egy szigetországot bejárni.

– Sehogy, ahogy Indonéziát sem lehet egyszerre bejárni, csak részleteiben. De azért bizonyos részeit ki lehet vésézni attól függően, hogy

az ember mit szeretne megnézni. Így egy fokkal könnyebb lehet a helyzetünk.

– Te ezúttal honnan indultál?

– Az előző utam tapasztalatai adták a támpontot. Azt biztosan tudtam, hogy ezúttal mit nem szeretnék megnézni, és mi az, amire

viszont nagyon kíváncsi vagyok. Az első alkalommal csak egy pár órás városnézésre nyílt lehetőség Manilában. Tulajdonképpen ekkor csak sodródtam az árral, nem voltam felkészülve, hogy mit is kell megnézni. Ekkor elvittek minket az Intramuros városrészbe, ami Manila

legrégebbi negyede; a történelmi óváros vas-
tag kőfállal körbevéve, amelyet még a spanyo-
lok építettek a 16. század végén. Itt van a Fort
Santiago erőd is, ami régebben börtönként is
funkcionált. Jellemző, hogy amikor valaki csak
egy pár órára érkezik, ezt a városrészt mutatják
meg neki. Egyébként fantasztikus a hangulata,
rengeteg a város jelképének is számító Jeepney
taxi az útjain. A második világháború alapo-
san megtépázta a helyet, amit később amerikai
mintára építettek újjá. Nekem itt sétálva az volt

az érzésem, hogy Intramuros kis
túlzással bárhol lehetne a karibi
térségben.

– Ez a részt most kihagytad?

– Nem, mert kihagyhatatlan,
de a húszmillió Manilában ren-
geteg más látnivaló is van. A fővá-
ros Luzon szigetének déli részén
fekszik, és több nagy negyedből
áll. A történelmi rész mellett a
modern világ fémjelei is kinőttek
a földből, ilyen például a Makati
és a Bonifacio negyed is. Az előb-
bi a város pénzügyi része, Manila
„Wall Streetje”, tele felhőkarco-
lókkal, az utóbbi pedig nyugati
mintára épült patyolattiszta, tren-
di városrész, jobbnál jobb étter-
mekkel. Természetesen ezekre a
helyekre érdemes ellátogatni, de

ezek azért amolyan turistacsapdaként funkció-
nálnak. Szóval érdemes nem csak a felszínt ka-
pargatni. Értsd ezt a szó jó értelmében.

**– Úgy sejtem, hogy megnézted Manila
árnyékossabb oldalát is.**

– Jól érzed. Egy privát túra keretében elmen-
tünk egy nyomornegyedbe, aminek a kikötői
részénél nem volt javallott kiszállni a kocsiból,
de magunk mögött hagyva ezt a részt, később
egy nagyot sétáltunk. Elképesztően nagy ha-
tással volt rám az, amit ott láttam, úgyhogy

kértem az idegenvezetőnket, mutasson
meg még egy ilyen városrészt. Mind a
két helyen elképesztő szívéllyességgel
álltak hozzánk az emberek, mosolyog-
tak a gyerekek, rúgták a bőrt az utcán.
Készültek közös képek. Szürreális volt
ezt látni, mintha nem is a nyomornegyed
kellős közepén lettünk volna, miközben
ott zajlott az élet. Némi déjã vu érzésem
támadt: eszembe jutott a gyermekkorom,
amikor még én is internetkávézóban ját-
szottam Commodore számítógépen. Itt
is akadt egy ilyen hely, ahol a gyere-
kek ősrégi gépeken csinálták ugyanezt.
Miközben a gondolataim azt a hatalmas
kontrasztot próbálták a helyére tenni,
aminek a kellős közepén álltam, az ott
játszó gyerekeket látva összeszorult a
szívem. Úgyhogy gondoltam egyet, és
az összes gyereket az összes gépre befi-
zettem egy teljes napra. Némi fenntar-
tással ugyan, mert tartottam attól, hogy
a tulajdonos nem jár el majd korrekt
módon, ha továbbállunk. A kísérőnk
azonban megnyugtató, hogy ezzel itt
nem lesz baj. Elképesztő érzés volt megta-
pasztalni, hogy már jócskán elhagytuk a
játsszóházat, amikor a gyerekek még min-
dig rohantak utánunk, és azt kiabálták:
we love you! Még most is elérzékenyülök,
ha visszagondolok erre.

**– Találkoztatok máshol is hasonlóan
nagy kontrasztokkal?**

– A nyomornegyedben tett sétánk meg-
ható volt, ami viszont sokkolt bennünket,
az egy kínai temető. Itt a kripták fölé háza-
kat húztak, tulajdonképpen ebben „laknak”
a halottak. Szinte nem is temetőről, hanem
egy városról beszélünk, úgy nézett ki az
egész. Itt embert nem nagyon látni, nem úgy
egy másik ilyen temetkezési helyen, a North
Cemeteryben. Ez a sírkert amolyan város a
városban, messze több egy kegyeleti helynél:
egy élő, lüktető mikrotársadalom otthona.
Itt a halál és az élet furcsa szimbiózisban
létezik; családok lakják a mauzóleumokat,
gyerekek kergetőznek a márványlapok kö-
zött, és az utcai árusok pont úgy kínálják
a portékájukat a sírok árnyékában, mintha
a világ legtermészetesebb dolga lenne egy
temetőben élni. Miközben a város élte az
életét, egy temetés is zajlott éppen, de a kö-
zeg annyira természetesen vette ezt a dol-
got, mint azt, hogy ha lemegy a nap, akkor
sötét van.

– Mikor értetek ki a napos oldalra?

– Amikor a temetőt elhagyva elmentünk
az egyik nagyon híres templomhoz, a Minor
Basilica of the Black Nazarene-hez, amit a
helyiek Quiapo templomnak hívnak. Itt egy
életnagyságú, fából faragott keresztet cipelő
fekete Jézus szobra (Black Nazarene, azaz a

Fekete Názáreti) látható, amelynek csodátévő erőt tulajdonítanak. Elképesztően sokan zarándokolnak el ide, csak hogy megérinthessek. A templom környezete egyébként nagyon hangulatos, tele van kis piacokkal. Az egyik legérdekesebb része talán a bazilika mögötti, ahol színes gyertyákat árulnak. A színek jelentést hordoznak: az egyik szerencsét hoz, a másik a gyógyulásban segít, és sorolhatnám..., a lényeg, hogy valamiben segítenek, főleg azoknak, akik tudnak hinni az ilyesmiben.

– Merre mentetek a főváros után?

– Egy nagyobb háromnapos kirándulást tettünk Banaue-ra. A kis település Luzon szigetének északi hegyvidékén található, a Fülöp-szigetek zöld szívének is nevezik. Az ország legősbibb pontja, ahol az őslakosok a rizsteraszaikkal hagytak kitörölhetetlen nyomokat kétezer évvel ezelőtt. A hegybe vésett mintázatokra a világ nyolcadik csodájaként is tekintenek. A terület az ifugao nép otthona, akik elképesztően módon alakították ki a teraszokon a vízelvezető rendszert. Nem klasszikus turistalátványosság, hiszen ezek a mai napig működnek és termelnek. Miután Manilából egy hatórás út vezet ide, érdemes itt több napot is eltölteni, és nagyokat kirándulni, vagy éppen múzeumokat látogatni, akad néhány ezekből is. Mindenkinek javaslom a kényelmes túracipőt

és a jó kondit, mert a helyi domborzat miatt igencsak sok kaptatót kell leküzdeni. A panoráma azonban mindenért kárpótolja az embert, ahogy szoktam mondani: igazi „wow”-érzés.

– Innen hová mentetek tovább?

– Manilából tettünk még egy másik, egynapos túrát a Pagsanjan-vízeséshez. Ez egy igazi adrenalinútúra, nem csak abból áll, hogy az ember odamegy és megnéz egy vízesést. Egy kétfős személyzetű vadvízi csónakkal visznek el a vízesésig, majd egy kötéllel be is húznak mögé, szóval van egy elég erős perspektívaváltás, persze közben jól el is ázik az ember. De ez a játék része. Luzon számomra nemcsak a látnivalói miatt

kedves, hanem azért is, mert a Pampanga régió a fülöp-szigeteki gasztronómia fővárosa. Itt készítik az általam nagyon kedvelt sisiget, grillezett sertéspofából és -fűlből. Kicsit a disznósajtra hajaz. Savanyítással készül, zöldfűszerekkel ízesítik, amit tejfölszerű öntettel vagy majonézzel tálalnak, és vaslapon szolgálnak föl. A sisiget egyébként számos más húsféléből is csinálják, én ettem már Cebu szigetén krokodilból készültet is, de valom, hogy az eredetnél nincsen jobb, még akkor sem, ha nincs kőbe vésett receptje, ugyanis mindenhol egy kicsit másként csinálják. A régió azonban nemcsak a gasztronómiájáról híres, hanem Pinatubo vulkánról is, amihez terepjárókkal lehet

felmenni, ha éppen nem aktív. Ottjártunkkor azonban ködbe burkolózott, így csak sejteni lehetett a körvonalait.

– A krokodilhús kapcsán kérdezem: Cebu is Luzonhoz tartozik?

– Nem, ide már repülni kell. Az előző utam alkalmával jártam ott. Ceburól azt szokták mondani, hogy ha Manila a lüktetés, akkor Cebu az ország lelke. A Dél királynőjének is nevezik, innen indult a gyarmatosítás is, de ennek ellenére rám nem volt akkora hatással, mint vártam. Azt gondolom, hogy a varázsa inkább a part menti életében rejlik. A város környékén található az ország nagy bűvárparadicsomai is.

A Fülöp-szigetek nem egy klasszikus hely, ha itt nézelődni akarsz, akkor adott esetben földön, vízen, levegőben is utazni kell

miután kétezer kezét „lecsapták”, helyreállt a közrend.

Ha már a korábbi utam felelevenítésénél tartok, akkor mindenképpen meg kell említenem Bohol szigetét is, ami két dologról mindenképpen híres. Az egyik Csokoládé-hegy, ami a nevét arról kapta, hogy az itteni több mint 1200, szinte tökéletesen szabályos kúp alakú dombot borító fű a száraz évszakban bebaradul, és úgy

néz ki, mintha óriási bonbonokat szórtak volna le a tájon. A sziget másik nevezetessége a tarsier, azaz a makimajom, a világ egyik legkisebb és legfurcsább főemlőse.

– Térjünk vissza a jelenhez!

Luzon után melyik sziget következett?

– A fővárostól nagyjából egyórás repülőúttal érhetjük el Palawant, ami nem csupán egy újabb sziget a sorban: a világ utazási magazinjai rendszeresen vá-

Ha Pampanga a sisigről híres, akkor Cebu a lechonról. Ez tulajdonképpen egy sült malac, amit citromfűvel, fokhagymával, hagymával és helyi fűszerekkel töltenek meg, majd órákig sütik. Nem erről, de eszembe jutott, hogy Cebut övezi egy urbánus legenda is. Ugyanis itt olyan magas volt a bűnözés aránya, hogy a kormányzó elrendelte, hogy ha valakinél akár csak a látszata megvan annak, hogy rabolni vagy fosztogatni akar, akkor vágják le a kezét. Igaz vagy nem,

lasztják a világ legszebb szigetének. Fantasztikus és csodálatos. A palawani El Nidón paradicsomi környezet, zöldeskék tenger, megannyi lagúna, és tökéletesen függőleges mészkősziklák őrzik a nyugalmat. A fehér homokos strandokat szinte csak hajóval lehet megközelíteni.

A sziget fővárosától, Puerto Princesától kétóránnyira található nemzeti parkban van a világ egyik leghosszabb hajózható víz alatti folyórendszere. Többszöri kishajós átszállás és némi

A White Beach egy négy kilométer hosszú partszakasz, ahol a homok olyan finom és fehér, mint a porcukor

séta után lehet beülni egy olyan hajóba, ami végigviszi az embert ezen a csodán. Elképesztő a hangulata, katedráliszerűen magasodnak az ember fölé a cseppkövek, a levegő nagyon párás, és a barlangok tele vannak denevérekkel. Ide csak vezetőkkal lehet bemenni, és az út előtt nagyon komoly eligazításon kell részt venni.

– Ez a rész akár méltó lezárása is lehetett az utatoknak. Ez volt a végállomás?

– A legjobb helyeket én mindig igyekszem a legvégére hagyni, ezért az utat Boracay szigete zárta, ami szerintem a legszebb része az országnak, és

nem mellesleg a világ egyik leghíresebb strandjának otthona. A White Beach egy négy kilométer hosszú partszakasz, ahol a homok olyan finom és fehér, mint a porcukor, és még a legnagyobb hőségben sem forrósodik fel. Egyébként ezt a partrészt három részre tagolták, egy kicsit osztályozva ezzel szolgáltatási szempontból. Itt megjegyzendő, hogy Boracay-t pár éve teljesen lezárták fél évre, hogy rehabilitálják a természetet, így most tisztább és exkluzívabb, mint valaha. A vállalkozásokat és a látogatószámot is korlátozták, és hagyták, hogy a sziget egy kicsit lélegzethez jusson. Ezzel a lépéssel a fenntartható turizmus irányába mozdultak el. Boracay a

tökéletes pihenés és kikapcsolódás szigete, ahol mindenképpen érdemes legalább öt napot eltölteni.

– Sok a turista?

– Érzetre azt mondanám, hogy nincs sok. Hozzáteszem: méltatlanul, mert nagyon szép a sziget, de a kevés turista az egész Fülöp-szigetekre igaz.

– Elég volt az a két hét, amit ezúttal ott töltöttetek, vagy csak annyira, hogy az ember egy-egy régiót kivesézzon?

– Akár több hetet is simán el lehet tölteni itt, ugyanis annyi látnivalót kínál az ország. Ahogy korábban is beszéltünk róla, több mint hétezer

szigetből áll, amit képtelenség bejárni. A mostani utunkon is nagyon gazdag volt a programok sora. Persze kinek-kinek a maga döntése, hogy egy-egy helyen hosszabb vagy rövidebb időt tölt el, ahogyan az is, hogy milyen szálláshelyeket választ. Mi mindenhol jó minőségű hotelekben laktunk, melyek ugyan drágábbak, mint idehaza, de még elérhető árszintűek. Így abban a magas minőségben, amit választottunk, a két hét mindennel együtt nagyjából másfél millió forintba került. Azonban nemcsak a szállásköltség jelent sokat, hanem az is, hogy a szigetekben belül is igen sokszor repülni kell szállni, ami szintén releváns tétel a költségvetésben.

- Visszamész?

– Rám nagyon nagy hatással volt a Fülöp-szigetek, és mindemellett minden annyira „klappolt” itt, hogy nagyon jó érzéssel jöttem el. Macerásnak macerás desztináció, mert nem egy klasszikus hely turisztaszempontból. Ha itt nézelődni akarsz, akkor adott esetben földön, vízben, levegőben is utazni kell, nincs olyan, hogy felülök egy hajóra, repülőre, vagy éppen beülök az autóba, és simán eljutok A-ból B-be.

A kérdésre válaszolva: biztos, hogy visszamegyek, ugyanakkor még nincs a listám elején, de ez az én hendikepem miatt van. Ugyanis itt a látványért sok esetben nagyon meg kell küzdeni: hegynek föl, völgynek le, olykor mászni is kell, ami az én adottságaimnak nem annyira fekszik. A Fülöp-szigetek esetében nem beszélhetünk klasszikus országjárásról. Akik viszont imádják a természetet, a kihívásokat, vagy odavannak a gasztronómiáért, azoknak ez az ország maga a paradicsom. Ez utóbbit a Boodle Fight mutatja meg legjobban, amit a szálloda amolyan búcsúajándékként adott nekünk az utolsó esténken. A Boodle Fight egy zseniális filippínó étkezési stílus – tudtam meg később –, eredetileg a hadseregből származik. A lényege, hogy nincs tányér, nincs evőeszköz. Az asztalt leterítik friss banánlevelekkel, amire egy hatalmas halom rizst öntenek, köré pedig szó szerint roskadásig minden földi jót feltálalnak: sült halat, húst (lechont), tenger gyümölcseit és zöldségeket – a sor végtelen. Mindenki kézzel eszik, és a szabály egyszerű: aki kapja, marja – azaz „harc az ételért”, de a legjobb értelemben. Jobb lezárása nem is lehetett volna az utazásunknak, és ha addig bárki is kételkedett abban, hogy érdemes-e még egyszer eljőnnie egy fülöp-szigeteki útra, az este után biztos lehetett benne, hogy igen.

